

Vinduer, Døre og Lister.
Godt og billigt Arbejde.
Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

Vestlandet. I Karmsund har den således ofte tatt sine store trekk. Sommeren 1860 blev folk på Avalsnes var en veldig fiskestim i Høievardebukten. Man trodde det måtte være stor sild. Not bragtes til veie, kastet rundt en del av stimen så langt noten rakk. Den halet mot land. Plutselig blir hele noten svart som blekk. Noten var full av sprut og tumlet sig og utbredte stor forferdelse blandt fiskerne.

Trankokeriene blev flyttet inn i landet.

Sildetrankokeriene, der først opførtes i Båhusen, blev sett på med allt annet enn blide øine av fiskerne, da det både i og for sig var stor synd, og fordi trangruset som blev kastet på sjoen fordrev silden. Altså en ny årsak til sildens forsvinnen fra kysten.

Det første kokeri blev opført 1750 av faktor Bauer. Kokerier vokste op som paddehattar. Det viste sig å være en god forretning, for sildoljen bruktes i kola til lys samt i lærindestrien. Fra 1760 kommer mer og mer notbruk med i vørsildfiske og der ved økedes betydelig fangstutbytt. Det ene kongelige forbud mot «trangrusetkastelser i have» kom efter det annet. Men den 10. april 1783 smalt det. Kongen påbod da, «at alle Kogerier som er beliggende paa Klipper og Bjerg i den Aaben Søe skulde flyttes op i Landet eller til saadanne Viger, Silden ey haver sin Gang».

Der var ikke mindre enn 328 trankokerier, der fikk påbud om å slutte eller flyttes op i landet. Men silden sluttet likevel!

1716 sattes en mulkt av 500 riksdaler for skyting på kysten i sildeinnsigstiden. Likeledes blev dans og musikk på sjøhusene forbudt — silden drog fra landet! Da dampskibene kom fikk disse rimelig nok skylden, da disse skremte «ikke bare silden, men også de store hvaler der driver silden inn under landet». Dansen Kroger mener, at silden «ei later sig skremme av dampskibe». Heri er nordmannen Axel Boeck, likeså den kgl. kom. i Skottland, som hadde med dette å gjøre, enige. Men fiskerne mente noget annet enn videnskap. Likeså var fiskerne overbevist om, at tårebrenningen var årsak i at silden forlot fjorder og sund. Tårebrenningen begynte 1770 her i landet og grep hurtig om sig langs hele kysten fra Trondelag, hvor det først tok til, like forbi Lindesnes i syd.

Også fyrene trodde man skremte silden.

Rundt Lista hadde foregått et stort vørsildfiske, der plutselig ophørte 1840. «Årsaken er, at det sterke lys fra Lista fyr skremte silden bort fra vår kyst». I Flekkefjord, der man hadde betydelige interesser i dette fiske, forhandlet formannskapet om å gå inn til regjeringen med bønn om at fyret på Lista skulde være slukket i fisketiden.

På Utsira var man akkurat av motsatt mening, sier Boeck, «idet en fisker fortalte mig at silden aldri forhen var gått så rikt til, som efter at fyrene var tentde, da silden, som all annen fisk søker lyset».

Som man ser skulde der ikke så meget til for silden enstemmig fant det passende å søke nye veier, bort fra menneskene, bort fra alle disse nye pafum, ut til freden i sitt eget rike, bort fra menneskenes larm og leik.

Úr Íslandi. Her var hildin landsmálafundur sunnudagin 30. júní. Fundurinn byrjaði kl. 4 s. p. og endaði kl. 12. Róðarar voru tveir af hvorjum teim politískum flokkunum. Fyri sjálfstýrisflokkinn Jón Torlakson, fyrv. forsætisráðharri, og Árni Jónsson frá Múla, blaðstjóri. Fyri stjórnmálaflokkinn (framsóknarf.) Sveinn Ólafson úr Firdi, Mjóðafirði, og Ingvar Pálmason, Norðfirði. Fyri javnaðarmannaflokkinn Jón Baldvinsson og Jónas Guðmundsson, blaðstjóri. So vítt eg veit eru allir hesir nevndu róðarar altíngsmenn uttan hin seinasti, hann er blaðstjóri av «Javnaðarmanninum», eitt blað ið kemur út her á Norðfirði. Á hesum fundi var eitt sindur norði við fiskirætt Føroyinga undir Íslandi.

Íslendskir politikarar ferðast i hesum døgum um landið og halda fundir. Áður hava verið fyra flokkar á altíngi, men nú hava teir tveir, afturhaldsflokkurin og frælslyndisflokkurin — ið ikki hevði meira enn ein mann á tíngi — sligið seg saman i ein flokk: sjálfstýrisflokkinn. Mótstøðumenn vilja tó vera við, at hesin flokkur ikki inniheldur betri sjálfstýrismenn enn hinir.

Íslendingar hava leiga tvær flúgvumaskinur úr Týsklandi, onnur skal nýtast til postferðir, og hin skal vera i tenastu hjá sildaveiðuskipunum. Postflúgvurin er væntandi higari nátt.

Fiskiskapurin hjá teim forøysku útróðramonnum hevur givið lítið av sær.

Íslendskir motorbátar — deksbátar — hava fiska nógv herfyri, men tað hevur verið heilt uttarlaga.

Sild hevur ikki tróti. Veirið hevur verið sera ólagligt síðan miðan apríl.

Norðfjörð, 3. júlí 1929.

H. V. M.

Fiskiskapurin. Saman-talda veiðan um alt landið var vegna fiskifelagsins og gengisnevndarinnar i júní í ár 293.205 skippund i tursum klippiskil roknad, og eru upplagini til-samans sama dag 200.077 skpd. Hendan veiðan er væl størri enn verið hevur nakað ár av teim næst undanfarnu, og so eru upplagini eisini.

Útflutt var i meir máladrá av Íslandi:

Veiðumann	1.229.030	kg	11.229.030
Óvæðumann	1.229.030	kg	11.229.030
Sild	623	kl.	125.700
Lýsi	857.290	kg	30.650
Høgn	388	kl.	5.970
Fiskerimann	129.000	kg	38.700
Sundmánn	60	kg	110
Lappur	9.800	kg	2.350
Tilskilð og bren	10.850	kg	19.930

Sæbehuset

har det største og billigste Udvalg i alt til Haaret, Huden og Tændernes Pleje.
Altid sidste Nyheder.

Alle Husholdningsartikler og Køkkenudstyr til billigste Priser.

Direkte fra Fabrik til Forbrugere.

Brug aldrig andet end **KIT-KAT** selvvirkende Vaskepulver, ganske fri for Klor og andre for Tøjet skadelige Stoffer.

Frá útheiminum.

Mac Donalds første Sejr.

Arbejderregeringen har vundet sin første parlamentariske Sejr, idet en konservativ Misbilligelse af Mac Donalds Programtale forkastedes med 340 Stemmer mod 220.

Grønlandsexpedition.

Den svenske Forfatter Axel Ahlman fra Lund er med Skibet «Doris» afrejst til Grønland, hvor han skal tage foreløbigt Ophold i Ivgit.

Med Knud Rasmussens Hjælp vil han foretage en Ekspedition, hvortil benyttes Knud Rasmussens eget Ekspeditionsskib og Besætning. I Ivgit møder Ahlman «Peter Freuchen, der vil ledsage ham paa en Del af Ekspeditionen. Ahlman har faaet Tilladelse til frit at bevæge sig paa de Omraader, som hidtil kun har været tilgængelige for Danskere, og ved Knud Rasmussens Hjælp vil han bl. a. nærmere studere Polareskimøernes Liv, som hidtil kun har været skildret af Knud Rasmussen selv.

Underjordisk Bane i London.

Arbejdsloshedsministeren overvejer en Plan om at anlægge en underjordisk Godsbane gennem London. Planens Gennemførelse vil give mindst 4 Aars Arbejde til 60.000 Arbejdere. Planens Ophavsmand, Viscount Elibank, har anslaaet Omkostningerne til 40 Millioner Pd. Sterl., og denne Kapital er disponibel straks, hvis Regeringen blot vil yde Garanti for Renterne af Udlægs-kapitalen.

Jernbanen vil blive ca. 75 engelske Mil lang. Banen skulde have 54 Stationer, som alle skulde kunne modtage og udlevere Gods.

Nedrustningen paabegyndes.

Englands konservative Presse er svært opblest over Meddelelsen om, at Arbejderregeringen vil nedskære det engelske Flaadeprogram.

«Daily Telegraph» skriver, at dette vil blive et kraftigt Slag mod saavel Staten som de private Værfter.

Om Nedskæringen udtaler den engelske Presse, at der tales om, at man helt vil sløjfe det Byggeprogram som skulde paabegyndes i Aar, nemlig Bygning af 3 Krydsere, 9 Jagere, 6 U-Baade og 6 Sloops.

Udbygning af Flaadebassinet i Singapore paatænkes ogsaa standst.

Skulde Henderson skydes?

Fra London meddeles:

2 ukendte Mænd, af hvilke den ene skal have været bevæbnet, forsøgte en Aften at faa Udenrigsminister Henderson i Tale i hans Hjem i London. De blev dog ikke modtaget, og der blev senere stillet en bevæbnet Politibetjent paa Vagt udenfor Ministerens Bolig.

De to Mænd havde henvendt sig hver for sig i Ministerens Hjem og udtalt Ønsket om at komme til at tale med Udenrigsministeren. De fik at vide, at denne ikke kunde modtage Besøg, og Portneren bad dem henvende sig i Udenrigsministeriet.

Under Samtalen bemærkede Portneren, at den ene Mand havde Revolver hos sig.

Isvinteren i Danmark.

Det danske Handelsministerium har i disse Dage fuldført en Beregning over Udgifterne ved Isbryderhjælpen sidste Vinter. Udgifterne beløber sig til ialt 1 Million Kroner.

Vikingefærden.

Vikingskibet «Roald Amundsen», Kapt. Folgerø er nu paa Vej til Amerika.

Kæmpe-LOCKOUT i England.

Fra London meddeles:

Brændepunktet i England er Lockouten blandt Tekstilarbejdere i Lancashire, som Arbejdsgiverne truer med. Arbejdsgivernes Organisation har vedtaget at reducere Lønnen fra 12 til 15 pCt. — og hvis Arbejderne ikke gaar med til denne Lønreduktion vil Arbejdsgiverne fra 3. August lukke deres Fabrikker og saaledes jage 500.000 Arbejdere paa Gaden.

Arbejderne har med stort Flertal vedtaget ikke at gaa ind paa Arbejdsgivernes brutale Lønreduktion. Der er saaledes Udsigt til en Kæmpe-LOCKOUT, der rammer mindst en Million Arbejdere, direkte eller indirekte, og som kan blive lige saa odelæggende for Landet, som Grubearbejder-Konflikten for et Par Aar siden, hvis Folger endnu mærkes.

Der er ingen Mæglingsinstitution i England, men Arbejdsministeren har allerede meddelt, at Regeringen vil gribe ind. Der kan dog være Tvivl om, hvorvidt Arbejdsgiverne kan bringes til Fornuft. LOCKOUT-truslen har sikkert politisk Baggrund, nemlig Ønsket om at skaffe Arbejderregeringen Vanskeligheder.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Úr Føroyum

hevur verið skrivað til «Alþýðublaðið»:

«Tað er leiðiligt, so lítið sum Íslendsk blóð vita um okkum Føroyingar, og er tað verri, at tey ikki vita av fátísku síni. T. d. så eg nakað síðani í «Visir», har sagt verður frá heimsókn Símun av Skarðis, at Símun hevur verið skúlastjóri á fólkháskúlanum á Skarði í 30 ár. Hetta er leiðiligur mis-skiljingur, tí hitt rætta er, at Símun er ættadur úr bygd, ið heitur Skarð, og har hevur aldri verið skúli, og enn minni fólka-háskúli.

Tað er leiðt, at teir menn og tey blóð, sum ikki vita betri enn hetta, fara at siga Íslendingum um frændir teirra Føroyingar».

Fremmenda vitjan.

Hálendska skemtuskipið «Gielria» frá Amsterdam kastaði akker á Havnarvág í gjár. Var nógv av ferðafólki í landi. Skipið stóðgði bert 4 tímar, og lætti so akker og fór á leið til Noregs.

Maleriudstilling.

Malerinden, Frk. E. Sørensen, udstiller i Dag Kl. 3 Eftm. i Afholdsföreningens Sal. Udstillingen byder paa mange interessante Ting, og man bør derfor besøge den. Fri Entré.

Heimkomin skip.

Av eysturlandinum hava verið heima hesi skip:

I Klakksvík: Sigurfarið 21.000 fisk, 285 skpd., Guðrun 25.000 f. 323 skpd. Estir 15.000 f. 171 skpd. Solo 14.500 f. 175 skpd. Fugloy 21.000 f. 230 skpd. Vælgard 13.000 f. 156 skpd. Sæborg 21.000 f. 253 skpd. Frá Rockall: Phebe 10.000 f. 340 skpd.

Til Sandavágs: «Krosstindur» 15.000.

Til Havnar: C. & M. Slater 18.000, Suðuroy 17.000, Prinsesse Marie 15.000, Tré Søsken 15.000. Frætt er frá Saltairi, ið hevur verið inni á Seyðisfirði og hevur fiskað 19.000.

Professari

Magnus Olsen úr Oslo er komin til Føroyar á granskingarferð. Hann hevur verið í Íslandi, og er hann væl umtóktir og sigist hann at vera størsti vísindamaður millum hitt unga liði. Professarin flytur røðu á háskúlanum nú friggjakkvöldið, og eiga øll at nýta tilhøvið at hoyra hann.

Reklamefilm.

I Lördags vistes i Biograf-teatret i Tórsgötu en Reklamefilm for General Motors Corporation. Filmen omhandler en Expeditionsrejse tværs igennem Afrika. Det var helt interessant at se, hvorledes de 2 Automobile — 1 Last- og 1 Personvogn — gennemkrydsede de meget ujævne Terræner, stejle Bakker, ujævne Strækninger, ja ikke engang Floder voldte Expeditionen nogle Vanskeligheder med disse General Motors Vogne — med Undtagelse af et lille Uheld under en Flaadetransport over Floden, hvor Lastvognen var ved at blive taget af Strømmen, men det lykkedes ogsaa at redde sig ud af denne farlige Situation.

Filmen viser Tilskuerne, hvorledes General Motors Vogne kan klare sig selv i den mest kritiske Situation.